

Η σύγχρονη ταυτότητα του ποιμνίου (Δημήτρης Τσιολακίδης)

/ [Πεμπτούσια](#)



Ένα από τα κρίσιμα ζητήματα που απασχολούν την ορθόδοξη Εκκλησία στις μέρες μας, όσο και αν μια αβροδίαιτη μερίδα της ιεραρχίας και του πρεσβυτερίου προσποιείται να μην το παραβλέπει, καθώς εξυπηρετείται κατά πως φαίνεται από τη συνδρομή που η ίδια η δυναμική της ζωής της προσφέρει· είναι η σύνθεση των «μελών» του ποιμνίου της. Όπερ σημαίνει η θρησκευτική ποιότητα όσων συναριθμούνται στο απευθυνόμενο για την Εκκλησία σύνολο των ανθρώπων εντός των ορίων μέσα στα οποία η Εκκλησία δρα. Η συγκεκριμένη διαπίστωση σχετίζεται με την άλλη πλευρά της διττής όψης που παρουσιάζει ο κόσμος «που διακηρύττει, σε κάθε λόγο και με κάθε πράξη, πως ο Θεός πέθανε»[\[1\]](#). Αυτή η άλλη πλευρά αναφέρεται στην αδυναμία αυτού του κόσμου να προσφέρει ανακούφιση στα δεινοπαθήματα της ζωής και να δώσει ουσιαστικές απαντήσεις στις υπαρξιακές έγνοιες των ανθρώπων και το δράμα που τις συνοδεύει.

Ένα δεύτερο μεγάλο ζήτημα άμεσα συναρτώμενο με το πρώτο αφορά το ρόλο της Εκκλησίας και το λόγο που μπορεί να αρθρώσει τόσο στα προβλήματα του παρόντος όσο και στις προκλήσεις του μέλλοντος. Υπό αυτές τις προϋποθέσεις θα μπορούσαμε να διακινδυνεύσουμε τη σκέψη ότι δεν είναι καθόλου αυτονόητο το θέμα της ταυτότητας του ποιμνίου παρά τις όποιες κατηγοριοποιήσεις μας προσφέρονται ως τεχνικό μέσο και λογικό εργαλείο για να προσδιορίσουμε το προφίλ των ανθρώπων με τους οποίους η Εκκλησία είτε αναπτύσσει στενούς δεσμούς, είτε εκ των πραγμάτων είναι υποχρεωμένη να επικοινωνεί και να συνεργάζεται, είτε ακόμη και να εκφράζεται. Κατά τον Άγιο Παΐσιο «παλιά στους δέκα οι έξι ήταν θεοσεβούμενοι, οι δύο μέτριοι και οι δύο αδιάφοροι, αλλά και αυτοί είχαν μέσα τους πίστη. Σήμερα δεν είναι έτσι»[\[2\]](#).



Βέβαια

το να γνωρίζει κανείς τα χαρακτηριστικά ως και τα δημογραφικά αυτών στους οποίους απευθύνεται, αποτελεί σημαντική παράμετρο για μία θετική και γιατί όχι προκαθορισμένη σχετικά απήχηση του μηνύματος που θέλει να μεταδώσει, δεδομένης της διαλεκτικής σχέσης που υπάρχει μεταξύ της θρησκευτικής και της κοινωνικής πραγματικότητας. Επομένως μία απλή και αναγκαία προσέγγιση του ζητήματος ασφαλώς περιλαμβάνει την ταξινόμηση αυτών των ανθρώπων σε κατηγορίες ή μεγάλες ομάδες πιστών. Πολλοί άνθρωποι ζώντας σε ένα συγκεκριμένο κοινωνικό και θρησκευτικό περιβάλλον σχετίζονται άλλοτε ενεργά με πλευρές της ομαδικής έκφρασης των δύο αναφερόμενων κατηγοριών οργανωμένου τρόπου ζωής, άλλοτε συνδέονται τυπικά και χαλαρά και άλλοτε αδιαφορούν για τις κοινές και θεσμοθετημένες αναφορές ενός μεγάλου συνόλου ατόμων. Υπάρχουν και αυτοί που κάποια στιγμή στη ζωή τους, συνήθως δύσκολη, στρέφουν το βλέμμα τους προς την θρησκευτική αίσθηση των πραγμάτων και έτσι εντάσσονται σε δομές που στην περίπτωση μας εννοούμε τον ανθρώπινο οργανισμό που λέγεται Εκκλησία και δη ορθόδοξη. Συμβαίνει και κάποιες φορές θετικές εμπειρίες που είχαν καθοριστικό ρόλο για τη συνέχεια της ζωής ενός ατόμου, (καθώς ακόμη και ως στιγμές μιας ευνοϊκής συμπτωματοκότητας εννοούμενες, αγγίζουν τη σφαίρα του υπερβατικού) να έχουν το ίδιο αποτέλεσμα. Το θέμα που τίθεται είναι αν στο διάστημα που προηγείται αλλά και σε αυτό που έπεται, η ορθόδοξη Εκκλησία έχει τη δυνατότητα να διαλεχθεί στο σύγχρονο δημόσιο βίο. Στο ζήτημα λοιπόν της θρησκευούσας ταυτότητας των ανθρώπων που ονομάζονται ορθόδοξοι πέρα από την κατηγοριοποίηση τους, είναι αναγκαίο

να αναζητηθούν τα αίτια αλλά και η εκκλησιαστική ευθύνη της δεδομένης συνθήκης και αυτό αποτελεί και το εγχείρημα αυτής της εργασίας. Ας προχωρήσουμε λοιπόν σε μια αδρομερή και όσο το δυνατόν περιεκτική εξέταση των ανωτέρω ζητημάτων, δεδομένου ότι τα όρια της παρούσας εργασίας δεν επιτρέπουν την εκτενή διερεύνησή τους.

Με δεδομένο πως μία αναφορά στην ταυτότητα του ποιμνίου δεν θα έπρεπε να παραβλέψει τις πρώτες στιγμές συγκρότησής του, θα επιχειρήσουμε να κάνουμε μία σύντομη αναδρομή στα πρώτα χριστιανικά χρόνια. Ο χριστιανισμός ως γνωστόν αναδύθηκε μέσα από τις ρίζες της ιουδαϊκής θρησκείας μεταβάλλοντας και αναμορφώνοντας τον αρτηριοσκληρωτικό και εθνοκεντρικό μονοθεϊσμό των ιουδαίων σε ένα οικουμενικό και πανανθρώπινο μήνυμα αγάπης και αληθινής ζωής, δίνοντας έτσι διαφορετική φορά και νόημα στη διδασκαλία της Παλαιάς Διαθήκης και ορίζοντας συγχρόνως το πραγματικό περιεχόμενο της συμπληρωματικής προς την πρώτη και ανακαινιστικής εξ ολοκλήρου νέας διδασκαλίας του Χριστού, για τους νόμους της εν Θεώ ζωής. Ήδη όπως γνωρίζουμε από την πρώτη αποστολική σύνοδο τέθηκε ζήτημα ταυτότητας του ποιμνίου με το θέμα των εκ των ιουδαίων και εκ των εθνικών χριστιανών. Όμως η υφή της ταυτότητας αφορά και τους ίδιους που την ορίζουν και βέβαια μία ταυτότητα συγκεκριμένη κρατά την καθαρότητά της ως τέτοια από τα λεγόμενα και τις πράξεις των θεμελιωτών της.

(συνεχίζεται)

[1] Βλ.π Αδαμάντιου Γ. Αυγουστίδη, *Ποιμένας και θεραπευτής: Ζητήματα ποιμαντικής ψυχολογίας και ποιμαντικής πρακτικής* εκδ. Ακρίτας, Αθήνα 1999 σελ.41.

[2] Γέροντος Παΐσιου Αγιορείτου *Λόγοι Β΄ Πνευματική Αφύπνιση* έκδ.Γ΄, Ιερόν Ησυχαστήριο Ευαγγελιστής Ιωάννης ο Θεολόγος, Σουρωτή Θεσσαλονίκης, 2003 σ.23.